

Gündoğdu GENCER - Nihat ASYALI

**TÜRKÜLERİN
HİKÂYESİ**

3 Kısa Oyun

**TÜRKÜLERİN
HİKÂYESİ**

3 Kısa Oyun

**yazarlar:
Gündoğdu GENCER
ve
Nihat ASYALI**

Yazarın yazılı izni olmadan oynanamaz

Oyunun oynanması için izin almak üzere yazarla ilişkiye geçilmelidir

© COPYRIGHT 1969 Gün GENCER

gungencer44@gmail.com

gungencer@hotmail.com

BİRİNCİ OYUN

SEL

yazan

Gündoğdu GENCER

KİŞİLER:

**VEYSEL
ALİ DAYI**

VEYSEL: Geri var manda, geri var hoooy! **(ELİNDEKİ TAŞI FIRLATIR.)** Kör gördün de bilmez mi belledin beni hey koca manda. Âlemin bostanını otlak mı sanırsın hey deli manda, geri var, geri var hoooy! **(BİR TAŞ DAHA FIRLATIR.)** Varmayım yanına, mandaymış neymiş dinlemem ha, ya senin olur bu bostan, ya benim. Güçlüysen güçlüsün be, savul, savuuul. **(DURUR, DİNLER.)** Bilemedim, bilemedim, manda değil bu, manda değil. İyiden işe yaramaz olmuşsun hey anam, hey Veysel, göremediğini seçemez olmuşsun hey fakir Veysel, sende hiç iş kalmamış gayrı, tümünden anlamaz olmuşsun hayvandan, davardan. Neresi manda be, ince ince hışırdar bu, gizliden gizli gelir, mandada nerde o incelik, o İstanbul kibarlığı... Manda dediğin anlar manda taşından, ürker de geri durur, hırsızlayın girmez adamın bostanına, tarlasına tabanına. Hey gözünü sevdiğimin mandası, açıktan eder ne ederse, bu topraklar benim demez, gelir gelir de verirsen yer, vermezsen 'Canın sağ olsun Veysel Ağam' der gibisine homur homur, melul melul çeker gider. Ama koyun öyle mi? Nerde benim koyun taşım? Ne hinoğlu hindir o koyun olası. Yarıcı mıyım, ırgat mıyım senin toprağında he? Nerde bu taş? Vergi memuru gibi gelir bu hayvan, gelir de bee beelenir alacaklı gibi. Aha bu paklar seni. **(TAŞ ATAR.)** Geri var koyun, geri var haaa! Her adımına bir taş gerek bu hayvanın. O bir adım atacak, sen bir taş. Taşın bir eksik oldu mu koyun adımından gider bostanlar, gider ince ince yapracıklar. Geri vaaar! **(KOYUNUN ADIMLARINI KOLLAYARAK HER ADIMINA BİR TAŞ ATAR.)** Geri vaaar! Geri var haaa, geri vaaar! Dur be. Veysel be, sen çok kötü bir iş etmeyesin. Bu gelen ağa mı ki? Duymasın ha. Ulan davar, beni koyun mu belledin diye sarılmaz mı yakama? Sarılır adam, sarılır, haksız mı? Koyunla beni ayırdedemez misin lan kör öküz demez mi adama? Bilemedim ağam, aha dur geliyorum şimdi. **(GİDER, ARMUT AĞACINDAN BİR İKİ ARMUT KOPARIR, ARMUTLAR ELİNDE, İLERLER.)** Kusura kalma ağam, daha ermedi ama iyidir armudum. Kendim belledim, kendim temizledim. Yeni yetti ama iyidir armudum, buyur afiyetle ye, şeker bal olsun. **(ARMUTLARI FIRLATIR.)** Ağam? **(DİNLER.)** Ne ağası be, yazık ettik armutlara. Ne kaldı geri? Bir koca babam var, o da köyde, illetli, yerinden kıpırdamaz. Bildim, öküz bu, hem vallah hem billâh. Ne bileyim nazlı öküz? Hem de Ali Dayının aksak öküzü bu. Ne bileyim, ağa sandımdı ben de, öyle ağır aksak gelince. Buraları tüm benim deyi yeri göğü titrete titrete gelince ağa sandıydım, kusurumu başıyla aksak öküzüm, Ali Dayının dertli öküzü, bilemedim sen olduğunu, ne bileyim, gel gel, aha gel bu yana. **(TAŞI HAFİFÇE**

ATAR.) Bu yandan aksağım, şura yol olmuş geçe gide, o yandan geliver bostana ilişmeden, he mi? O yana değil be, o yana değil, şöylecene ha, şöylecene. **(BİR TAŞ DAHA ATAR.)** Ali Dayının aksak öküzü, garibim benim. **(ALİ DAYI GİRER.)** Gel de şöyle yamacıma bir soluk aliver. Su içmeye mi geldiydin ha, buyur şöyle.

ALİ DAYI: Buyurduk ya, kafam yarılıyazdı be Veysel, o ne hışım öyle, varanadek elli tane taş yağdırdın fakir Ali Dayına, oldu mu ya?

VEYSEL: Bilemedim kusura kalma, geç otur, geç buyur. **(AĞACIN DİBİNDEKİ DÖŞEĞE BUYUR EDER.)** Anlamadım sen olduğunu. Ne bileyim, el sandıydım. Sen de hiç ses etmezsin be Ali Dayı, ne edeyim, çıkaramadım.

ALİ DAYI: Ses edecek hal mı bırakıyor bu bayır adamda? Eee, bir hal hatır sormak ta mı yok artık Veysel, yabanladın bir iyice. Nice var ki köye de varmaz oldun. Baban sorar durur, ben de varayım, bir yol bakayım dedim.

VEYSEL: Sağ olasın Ali Dayı, iyisin işallah.

ALİ DAYI: Elhamdülillâh. Ben iyiyim iyi olmaya ya, babanı sor sen. Hop oturur, hop kalkar. İyidir oğlum, hoştur Veysel'im, amma ve lâkin dağ başında yatar kalkar, nasıl iştir bu der de başka demez.

VEYSEL: Deyiver dilinin altındakini, ne olurmuş ki dağ başında yatmaynan?

ALİ DAYI: Diyecek ne var ki, tehlikeli olur dağ başında durması, demem o.

VEYSEL: Ben burda kurtla kuşla...

ALİ DAYI: Bırak şimdi kurdu kuşu. Ağa ne der bilir misin?

VEYSEL: Ağa mı?

ALİ DAYI: 'Ben işlemedimse işimin çokluğundan işlemedim taşlı tarlayı. Yoksa bilmez miyim bire yüz verir.'

VEYSEL: Öyle mi der?

ALİ DAYI: Hem de kan beynine sıçrar!

VEYSEL: Bana da mı hey ağam? Kimse varmaz, kimse sahiplenmez dedim de işledim şuracığ. Bura da mı senin hey ağam?

ALİ DAYI: Demem o ki, silâha taşla karşı durulmaz. Ne var ki gece burda konacak? Köy dediğin bir cigara içimi. Sabah ezanıyla varırsın bostana... **(GÖZ GEZDİRİR.)** Bostan da bostan olmuş ha. Dere kenarının taşlı tarlası Veysel'in güzelce bağları olup çıkmış işte.

VEYSEL: Sağ olasın Ali Dayı.

ALİ DAYI: Seveceksin bu toprağı Veysel. Dilinden anladın mı herşeyini verir adama. Seveceksin ya...

VEYSEL: Canın sağ olsun Ali Dayı.

ALİ DAYI: Başkasının toprağında çalış çabala. Bir koyuyor ki adama. Hele şu kocamış halımda. Deşme Veysel, deşme. Amma ille de köye gel sen geceleyin. Ağanın kolu çok, hele karanlıkta daha bir güçlü.

VEYSEL: Allah görür halımızı.

ALİ DAYI: Görür görür de ses etmez. Ulan koca, şunca yıl çalıştın, didindin, al sana toprak,işle, devir, senin olsun dese ya. Tövbe tövbe. Sen uğraş, sen belle, sen çabala, terimi döktüm, gücümü verdim, bu toprak benim de... Nah senin! Geliyor elin uğursuzu, yarısı benim. Ulan Allahın toprağı be.

VEYSEL: Yaradan Allah, iki gözüm toprak.

ALİ DAYI: Yel alsın ağızından. Bir kazadır gelmiş gözüne, toprağa öyle lâf etme.

VEYSEL: Kara toprak, iki gözlerim toprak oldu dayı. İyi verir toprak, görürüm her yanı. Kuşları bile görürüm, karıncaları bile. Ama bir de terslik olur, kötü görürüm. Armudu sapı ile görürüm, üzümü çöpü ile. Az dur hele sen, bir kez daha belleyim şu elmanın dibini. **(AZİM VE İNATLA ÇALIŞMAYA BAŞLAR. ALİ DAYI BİR SÜRE SEYREDER, SONRA 'NE DESEM KÂR ETMEZ' DER GİBİSİNE ÇEKER GİDER. VEYSEL ÇALIŞMAKTADIR. ÂŞİK VEYSEL'İN SESİNDEN:)**

Dost dost diye nicesine sarıldım

Benim sadık yârim kara topraktır

Beyhude dolandım boşa yoruldum
Benim sadık yârim kara topraktır

Karnın yardım kazmayınan belinen
Yüzün yırttım tırnağinen elinen
Yine beni karşıladı gülinen
Benim sadık yârim kara topraktır

Havaya bakarsam hava alırım
Toprağa bakarsam dua alırım
Topraktan ayrılısam nerde kalırım
Benim sadık yârim kara topraktır

Her kim ki olursa bu sırra mazhar
Dünyada bırakır ölmez bir eser
Gün gelir Veysel' bağrına basar
Benim sadık yârim kara topraktır

(IŞIKLAR DEĞİŞİR. ARADAN BİR SÜRE GEÇMİŞTİR.)

VEYSEL: Hey yavrum hey, serpildi de boy attı ağaçlarım, yetti yetişti de meyve verecek fidanlarım, canlarım. Erdi elmam, erdi armudum, kütür kütür bostanlarım heeey... Hey, görün Veysel'i, görün eli yetmez, ağzı durmaz, gözü görmez fakir Veysel'i hey heeey. Kadir Mevlâm şükür sana, anam toprak şükür sana, şükür öbek öbek açan bostana, şükür emeklerime, şükür pazuma. Gelip te yemeyen koyuna, geçip te ezmeyen mandaya, yârenim aksak öküze hey şükürler olsun. Kadir Mevlâm, şükür sana. Hey koca babam, bak şu koca karpuzlara, sulu koca karpuzlara... Veysel'in emeklerine, yet te bir bak. Yüzün kara çıkmasın koca babam, gel gör Veysel'ini, taşlı tarlayı bostan eyledim hey, şükür Kadir Mevlâya. **(SES DUYAR, TAŞA SARILIR, BEKLER.)**

ALİ DAYI: (SESLENİR.) Veysel heeey, benim gelen heeey!... Yanına ko taşını, manda taşını, koyun, öküz taşını heeey!... Benim gelen Veysel heeey, benim, Ali Dayı. Yarma kafamı, he mi? **(GİRER.)** Yarılan sıcaktan karpuzların olsun, kafam olmasın, he mi?

VEYSEL: Ağa taşı bu... Kafan sağ olsun, sağol Ali Dayı, buyur, hoş geldin.

ALİ DAYI: Hoş gördük Veysel, hoş gördük. Of ooof, ne sıcak bu, ne yaman sıcak bu. Bacaklarım da sizler oldu, kocadık gayrı iyice.

VEYSEL: Buyur, senin kocamışın da makbuldur bana, geç, buyur, rahat et şöyle.

ALİ DAYI: Rahatlık sende şimdi. İyi çabaladın ama başın göğe erdi işte. Allah vere de yarıda kalmasa gönenmen...

VEYSEL: Hele de Ali Dayı, bir bildiğin mi var yine?

ALİ DAYI: Benim bildiğim, senin bildiğin. Harmanın yarısını verdik ele... Yarısını aldı da gitti... Yerinden kıpırdamaz hergele, gelsin yarısı, gelsin yarısı, tak etti be. Ooof, bacaklarım... Kocamışlık ta hepten rezillik. Yarın serildin kaldın mı kim bakar gözünün yaşına. Sen burda, garip baban köyün ta göbeğinde, buna can mı dayanır?

VEYSEL: Allah ömrünü uzun etsin

ALİ DAYI: Gel etme Veysel, yalnız koma babanı. Bir derde girse başı...

VEYSEL: Dur hele, ne derdi bu, de, de hele.

ALİ DAYI: Veysel âsi olmuş ta ağaya karşı gelmiş diye bir lâftır sürer köyde.

VEYSEL: Ne âsiliği Ali Dayım, de hele.

ALİ DAYI: Taşlı tarlaya zorla girmişsin de, çık demişler çıkmamışsın da, ağa gümbür gümbür edermiş, ben de onun ocağını başına yıkmaz, kavunlarını rakı soframa meze yapmazsam şu davar köylünün tükrüğü boğsun beni dermiş.

VEYSEL: Biliyorsun Ali Dayı...

ALİ DAYI: Tüm köylü biliyor bilmeye ya, ağanın dediğini yalan çıkarmak kimin haddine?

VEYSEL: Bu topraklar Veysel'le birlik gider Ali Dayı. Bir can borcum var, o da Allaha.

ALİ DAYI: Sen konuş daha. Ben de yatalak babasını kör Veysel'in sırtına katıp bu köyden sürmezsem aha bu çorak köyün en bir pezevengi ben olayım dermiş Veysel, benden söylemesi.

VEYSEL: Oy garip babam.

ALİ DAYI: Yapar mı yapar evlât.

VEYSEL: Oy garip babam.

ALİ DAYI: Adamları çok.

VEYSEL: Taş bitmez Ali dayı, taşım çok. **(YERDEN KOCA BİR TAŞ ALIR.)** Taşım kavi. **(BİR SESSİZLİK. YAĞMUR DÜŞMÜŞTÜR. VEYSEL DONAKALIR. ALİ DAYI BİRAZ GEÇ FARKEDER.)**

ALİ DAYI: Ne o Veysel?

VEYSEL: Sakın ola...

ALİ DAYI: Kuş pisledi belki de...

VEYSEL: Bak hele bak, bulut var mı, bak hele, bu sıcak içimi boğdu benim,sevincimi yarıda kodun benim.

ALİ DAYI: Verdim yarısını, şimdi gel de hesap eyle sen, yedi nüfusa nasıl yeter bir sene bu, nasıl yeter be, nasıl yeter ha?

VEYSEL: Çok mu Ali Dayı, kara mı, rahmet var mı, sen bilirsin, bir deyiver, bak ta göğe bir deyiver.

ALİ DAYI: Bulut gibi çöktü üstüme, aldı da gitti. Gitti ki... Vay bebeler, vay emeklerin yarısı, gitti gider...

VEYSEL: Deyiver bir yol Ali Dayım, rahmet var mı, bulut var mı, kara mı?

ALİ DAYI: Kara olmaya kara ya...

VEYSEL: Vay deme!

ALİ DAYI: **(GÖZLERİ GÖKTEDİR. YAĞMUR BAŞLAMIŞTIR.)** O da nesi?

VEYSEL: Geliyor. **(SESSİZLİK.)** Bu Ağustosta da rahmet mi olurmuş?

ALİ DAYI: Tövbe de, tövbe.

VEYSEL: Tövbe. **(SESSİZLİK. ELİNİ UZATIR.)** Geliyor dayı, rahmet bu, hiç başka değil, rahmet... Hey Kadir... Rahmeet!

ALİ DAYI: Dereye set çek.

VEYSEL: Yaz yağmuru bu, geçer.

ALİ DAYI: Geçer ama set çek sen.

VEYSEL: Sen taş at bana, dereye ineyim. Büyücek at, manda taşından. Bastırdı iyice. Şurda mintanım var, al başına da üşütme sen. Döşeğin altında. **(ALİ DAYI MİNTANI ALIR, BAŞINI ÖRTER, VEYSEL'E TAŞ YUVARLAMAYA BAŞLAR.)** Derenin sesi bir garip gelir oldu. Bu ne rahmet... Hem de dolu... Armudun altına sin Ali Dayı, sin iyice. Geçer şimdi, yaz yağmuru bu n'olacak. Manda taşından Ali Dayı. **(ALİ DAYI SİNMEYİ FALAN BIRAKMIŞ, TAŞ YUVARLAMAKTADIR.)** Eline sağlık Ali Dayı, yuvarla, dağı yuvarla gücün yeterse, kayalar at ta altında kalayım, dağı at ta gömüleyim içine. Dereyi tutmak gerek, sesi de garipleşti bir iyice. Hadi Ali dayım, taşına bereket, eline kurban. Dolu da indirdi ha indirdi. Vay armudum, avuca sığmaz elmam benim vaaay. Hele bir var Ali Dayı, bir var da bak şu dereye, sesi kötüledi iyiden iyiye, ırmak gibi çağlar oldu, bak şu kahbenin dölüne...

ALİ DAYI: (DEREYE İNMIŞTIR.) Bulandı, bulandı Veysel dere.

VEYSEL: Nafile hay Veysel, senin ateşin de nafileymiş. Ulan at kendini de kurut dereyi, nerde o ateş sende, ha nerde. **(ÂŞIK VEYSEL'İN SESİNDEN KARA TOPRAK TÜRKÜSÜNÜN BİRİNCİ VE ÜÇÜNCÜ DÖRTLÜKLERİ DUYULURKEN VEYSEL DEREYE ATLAR, KOLLARIYLA VE BÜTÜN BEDENİYLE DEREYİ TUTMAYA ÇALIŞIR.)** Hey be, cız bile etmedi, amma da coştı be. Taşıma toprağınan tarla olmaz mıymış, dere kenarında bostanı sel komaz mıymış, Kadir Mevlâm sana sığındım... Gördün Veysel'ini, ben toprağımı görmeden belledim, sen beni de görürsün, toprağını da görürsün... Sana sığındım. Gördün kolumu, emeğimi hey Mevlâm... Hepsi senin, hepiciği... Ne eder Veysel kulun... Ağacım değil giden, bostanım değil, toprağım, senin toprağın. Ha tarlada durmuş ha derede, nasılsa senin ha? Ama ben ne ederim? Kucak kucak taşıdım, mintanıma kodum da getirdim, avuç avuç kodum toprağı, yaydım ettim. Ayaklarım da suya battı iyiden...

Su senin, ayak senin... Hey Kadir Mevlâm, acımaz mısın Veysel kuluna, sevmez misin emeğiyen tarla yapanı, bostanı göğertip sana hamdeden elleri sevmez misin?... Dolu senin... Hey toprak, bu ne nankörlük, bu ne kadir bilmezlik hey kara toprak, niye kaçarsın Veysel'in elinden?... O ne Ali Dayı, o çitirtı?

ALİ DAYI: Elmanın biri gitti Veysel, canın sağ olsun, köküylen birlik gitti.

VEYSEL: Sel ha, seeel... Oy Allah, beni de götür... Toprak senin, dolu senin, bana kim sahip çıkar ha?... Sen de sahip çıkma, kim çıkar?... Al götür her şeyimi... Acımaz mısın Veysel kuluna?... Gümbür gümbür edersin, büyüsun ya... **(YİĞİLİR. ALİ DAYI ÇARESİZLİK İÇİNDE YANINA GELİR. ÂŞIK VEYSEL'İN SESİNDEN:)**

Sekizinci ayın yirmiikisi
Emeklerim zay eyledi sel benim
Sele gitti hasılatın hepisi
Emeklerim zay eyledi sel benim.

Gine geldi çattı selin zamanı
Kınaman komşular korkuyom gayat
Dinlemiyor yalvarmayı amanı
Komaz ki şurada duram ırahat

Sen bilirsin ülke senin el senin
Veysel derler bu söyleyen kul senin
Emir senin yağmur senin yel senin
Emekleri zay eyledi sel benim.

SON

İKİNCİ OYUN

ÇEKİRGE

yazan

Nihat ASYALI

KİŞİLER:

**İBİŞ NİNE
BEYTULLAH
I. KÖYLÜ
II. KÖYLÜ
III. KÖYLÜ
I. KADIN
II. KADIN
III. KADIN**

(KÖYLÜLER YAĞMUR DUASI ETMEKTEDİRLER. DUA BİTER, ÇARESİZ VE YILGIN, BİRER İKİŞER OLDUKLARI YERE ÇÖKERLER VE YAĞMURUN YAĞMAYIŞI ÜZERİNE KONUŞMAYA BAŞLARLAR. İBİŞ NİNE BU KONUŞMALAR SIRASINDA ÇALIŞMASINI SÜRDÜRÜR.)

I. KÖYLÜ: Hey gözünü sevdiğimin Allahı, bizi hepten unuttu.

II. KÖYLÜ: Çatladı da yarıldı toprak...

III. KÖYLÜ: Yarıldı ki cehenneme döndü.

I. KÖYLÜ: Vay gidi kurban olduğumun yaradanı, bu mülk senin değil mi?

II. KÖYLÜ: Günah değil mi bre kara gözlerine kurban olduğumun Rabbi...

III. KÖYLÜ: Hey yağmuruna kurban olduğum, Allah gibi Allah da hiç böyle kavurur mu kendi öz mülkünü...

(BİR SÜRE SESSİZLİK, KÖYLÜLER KENDİ KENDİNE ÇALIŞMAKTA OLAN İBİŞ NİNEYE BAKARLAR.)

I. KADIN: Şu deli karının zoruna bakın. **(İBİŞ NİNE ALDIRMAZ.)**

II. KADIN: Kavrulmuş toprağı didikler durur.

III. KADIN: Taşıma suylan değirmen mi döndürecen hey İbiş ninem? **(İBİŞ NİNE ALDIRMAZ.)**

I. KADIN: Terinle mi sulayacan toprağı, südüğünle mi sulayacan ey İbiş ninem?

II. KADIN: O güzelce Allah görür de acır mı İbiş nineye bellersin...

III. KADIN: Sen çalışıp durursun diye yağmur mu gönderir bellersin...

KADINLAR: (HEP BİRLİKTE ALAY EDERLER.)

Amanın geldi ha bir akça bulut
Amanın İbiş ninenin akça tarlasına
Amanın hayda güzelim yağmur
Göğerci tarlası aman güzelce İbiş'in
Başağa durdu ekinler amanın
Amanın da İbiş nine ha bir dayan
Süzüm süzüm ekinler hayda
İbiş ninenin tarlası başağa kesti
Hayda, bu da kim ola ki şimdi
Amanın bu da Beytullah işte

(HEP BİRLİKTE GÜLERLER.)

Amanın da Beytullah amanın
Gitti gider güzelim akça buğday
Ya şimdi ne edecen hey İbiş ninem
Sana mı kalır belledin akça pakça buğdayların
Şu gelen de Beytullah işte amanın.

(İBİŞ NİNE KADINLARIN BU TÜRKÜSÜ SIRASINDA ALAYLARA ALDIRMAZ, AKSİNE TÜRKÜYLE BİRLİKTE ÇALIŞMAYA HIZ VERİR. TÜRKÜNÜN SONUNDA ERKEKLER YÜKSEK SESLE GÜLÜNCE O ZAMAN BİRDEN DURUP İRKİLİR VE ERKEKLERİN ÜSTÜNE YÜRÜR.)

İBİŞ NİNE: Ya siz neyinize gülersiniz avrat kılıklılar? **(HERKES SUSAR.)** De haydi cevap verin, siz neyinize gülersiniz?

(İBİŞ NİNE O HIŞIMLA TOPRAĞA SALDIRIR VE ÇALIŞMAYA KOYULUR. KÖYLÜLER DE YAVAŞ YAVAŞ KALKIP ÇARESİZ ÇALIŞMAYA KOYULURLAR. BU ÇALIŞMA GİTTİKÇE YAVAŞLAYARAK SÜRER. SONUNDA KÖYLÜLER YORGUNLUK VE UMUTSUZLUKLA BİRER İKİŞER YERE YIĞILIRLAR. SONUNDA İBİŞ NİNE DE YORGUN, YERE YIĞILIR. HERKES SERİLMİŞ YATMAKTADIR. BİR SÜRE SONRA BEYTULLAH GİRER, YATANLARI SEYREDER, ARALARINDA DOLAŞIR.)

BEYTULLAH: Hey gidi kocaman Allah, yaktın ki beni yaktın, bir damla yağmur versen neyin eksilecek yani. Hadi bana acımadın diyelim, şu fıkara köylüye acı kurban

olduğum... Şu uyuşmuşların haline de bakındı. Köylü milleti gibi tembel bir millet yoktur. Adamlıktan çıkmış bir millettir bu köylü kısmı. Şimdi ben ne ederim? Padişah beyden atlı ister, vermezse canını alır, bey benden zahire ister, vermezsem ocağımı söndürür... Vay gidi vay... Yaktın şu Beytullah kulunu, yaktın ki ne yaktın. **(ÇIKAR.)**

(KÖYLÜLER BİRER İKİŞER KALKAR, İBİŞ NİNE DE KALKAR VE HEMEN ÇALIŞMAYA KOYULUR. KÖYLÜLER DE ÇARESİZ VE İSTEKSİZ, ÇALIŞMAYA KOYULURLAR.)

I. KÖYLÜ: Cehennem ki ne cehennem...

III. KÖYLÜ: (İBİŞ NİNEYE) İbiş anam, bir dua daha etsek te öyle mi çalışsak dersin?

(İBİŞ NİNE DUYMAMIŞ GİBİ ÇALIŞMAYA DEVAM EDER.)

I. KADIN: Yağmuru da batsın, duası da...

II. KADIN: Duyup işittiği var mı bizi?...

III. KADIN: Tüm çevirdi gayrı bizden yüzünü...

(ÇALIŞMAYA BAŞLARLAR. ÇALIŞMA YİNE GİTTİKÇE YAVAŞLAYARAK SÜRERKEN...)

I. KÖYLÜ: Allah gibi Allah olacaksın bir de...

II. KÖYLÜ: Bir damla suyu esirgersin bizden...

III. KÖYLÜ: Varsın dönsün yüzünü bizden, ne edelim...

I. KÖYLÜ: Kavrulsun ekinler ne edelim...

II. KÖYLÜ: Bize ne, senin Beytullah'ın düşünsün...

III. KÖYLÜ: Senin o muteber kulun düşünsün...

II. KÖYLÜ: Sanki de hazinesi eksilecek bir damla yağmur vermeyinen...

(BİRER İKİŞER ÇÖKERLER, YİNE EN SON İBİŞ NİNE DE ÇÖKER. TEKRAR YERLERE SERİLİRLER, BİR SÜRE YATARLAR.)

I. KÖYLÜ: (BAŞINI YERDEN KALDIRIR, GÖKYÜZÜNE BAKAR, ELİNİ UZATIR, ÇEKİNGEN BİR ÜMİTLE) Yağmur.

II. KÖYLÜ: (BİRAZ DAHA GÜVENLİ) Yağmur.

III. KÖYLÜ: (SEVİNÇLE) Yağmuur.

(KÖYLÜLER HEP BİRLİKTE DOĞRULUP KALKARLAR.)

İBİŞ NİNE: Toprak toprak olalı adamoğlunun bir öz canıdır. Toprak ademoğlunun öz bir anasıdır.

(KÖYLÜLER YAĞMUR ALTINDA COŞKUNLUKLA DANSEDERLER.)

KÖYLÜLER: Güzelim yağmur da hayda

(ARA OYUN: FONDA TÜRKÜ)

Hayda güzelim yağmur haydaaa...

(DANS BİTMİŞ, SABAH OLMUŞTUR. KÖYLÜLER NEŞELİ BİR TÜRKÜNÜN EŞLİĞİNDE TARLADA ÇALIŞMAYA BAŞLARLAR. ZAMAN GEÇER, EKİNLER BÜYÜR, KÖYLÜLER DURUP HAYRANLIKLA EKİNLERİ SEYREDERLER.)

KÖYLÜLER: Hayda bre

Hele bir bakın hele

Hele bir şu mübarek nimete

Tellice pulluca başaklar

Süzüm süzüm süzülür haydaaa...

(KÖYLÜLERİN BU SEVİNCİ SIRASINDA BİR KÖYLÜ UZAKTAN BEYTULLAH'I GÖRÜR.)

I. KÖYLÜ: Aha Beytullah geliyor.

I. KADIN: Olacağı bu zaten... Yağmur yağsa da toprak göğerse de bize ne, aha da Beytullah işte.

II. KADIN: Toprak göğerse de başağa dursa ekin bize ne, ahacık ta geldi Beytullah...

III. KADIN: Bize ne ki bize ne, gelir de alır elimizden o Beytullah olasıca.

I. KADIN: Elin Beytullah'ı alır da götürür.

II. KADIN: Alır götürür de biz de bakabiliriz ardından.

III. KADIN: Yağdırmaz olaydın şu yağmuru hey güzelim Allah...

BEYTULLAH: (GİRER, BİR SÜRE KÖYLÜLERE VE EKİNLERE BAKAR, SONRA ARALARINA YÜRÜR.) Eee, fena değil bu seneki mahsul. **(KÖYLÜLERİN SESİ KİRP DİYE KESİLİR VE HEPSİ BÜYÜK BİR UMUTSUZLUKLA BEYTULLAH'A DÖNERLER.)** Ey, şimdi bu tarlalardan ne kadar buğday çıkar ki dersiniz? **(KÖYLÜLER SUSUP BAŞLARINI EĞERLER. İBİŞ NİNE DİMDİK VE TERS TERS BEYTULLAH'A BAKAR. BEYTULLAH BİR SÜRE KÖYLÜLERİ SÜZER. İBİŞ NİNE DEN GÖZLERİNİ KAÇIRIR. SONRA BİR İKİ KÖYLÜNÜN SIRTINI OKŞAR.)** Maşallah maşallah benim köylüme. Allah da verdi ki verdi bu yıl maşallah... Size de, bana da, hem de beyimize ve de padişahımızın sayesinde... **(GÖZÜ İBİŞ NİNEYE TAKILIR, KÖYLÜLERE)** Bir yiyip bin şükretmeli... Öyle değil mi ağalar? **(KÖYLÜLER SUSAR.)** Hadi varın işinize bakın siz... Şükredin bu nimete, bu berekete ve de çalışın şimdi. **(KÖYLÜLER SUSAR, BEYTULLAH TEDİRGİN OLUR, ÇIKMAĞA HAZIRLANIRKEN...)** Hadi bakalım, hasat harman olsun da görelim mahsulü... Hadin benim köylüm, bereketli olsun, Allah gücünüzü eksiltmesin. **(İBİŞ NİNE NİNİN ÖNÜNDEN GEÇERKEN)** İbiş ana, İbiş ana, bu Allah vermiş bu nimeti ve de padişahımızın sayesinde, ekmek nankörü olmayalım, öyle değil mi güzel İbiş ana? **(İBİŞ NİNE TERS TERS BAKMAKTADIR.)** İbiş ana, sen isyan mı çıkaracan yani? Hepimize verdi bu Allah... Padişah efendimiz sefere çıkar, seferden döner, sefere çıkar. Sefer neyle olur? Askerle olur. Eee, nerden bulacak padişah efendimiz askeri? Beyimizden ister helbet. Hem de kuşanmış donanmış yüz atlı ister padişah efendimiz. Ya peki neyle besler yüz atlıyı beyimiz? Ben o beyin kuluyum, bey de padişahın kulu... **(İBİŞ NİNE TERS TERS BAKAR.)**

I. KÖYLÜ: Biz de Allah'ın kulu.

BEYTULLAH: Hepimiz de Allah'ın kuluyuz ve de padişahımızın kuluyuz hey İbiş ana. Ben beye bağlanmışsam, bey de padişaha bağlanmış hey anam. **(İBİŞ ANA HIŞIMLA ARKASINI DÖNER.)** Sen de çok uzattın İbiş ana, nifak mı çıkaracan şimdi? Kulluğumuzu bilmeyelim de, töbe kâfir mi olalım yâni? Nedir bu senin ettiğin?

(CEVAP ALAMAZ.) Hadi siz çalışmaya bakın. Ben harmanda gelirim heyetle.
(ÇIKAR.)

**(KÖYLÜLER ARKASINDAN BAKAKALIRLAR. SONRA BİRER İKİŞER
OLDUKLARI YERE ÇÖKERLERKEN, İBİŞ ANA AYAKTA, DALGIN,
DÜŞÜNCELİ KALIR.)**

I. KADIN: Teneşirlere gelesin Beytullah...

II. KADIN: Boyun bosun devrile Beytullah...

III. KADIN: Sesin soluğun yerden gele Beytullah...

KÖYLÜLER: Aaah ulan aaah, Beytullah...

I. KÖYLÜ: Beytullah ta n'etsin yâni, o da padişahın, beyin kulu... Sen de Beytullah olsan sankim ne edersin? Maşallah benim köylüme, bu yıl da mahsul senin olsun dersin he mi?

II. KÖYLÜ: Allah bize, biz de Beytullah'a he mi?

III. KÖYLÜ: Beytullah ta beye.

II. KÖYLÜ: Bey de padişaha, he mi?

KÖYLÜLER: Aaah ulan aah Beytullah.

I. KÖYLÜ: (UFKA BAKARAK YERİNDEN DOĞRULUR.) O ne o gelen? **(HERKES O YÖNE BAKAR.)**

II. KÖYLÜ: Atlılar geliyor ha, beyin atlıları...

III. KÖYLÜ: Kara bir bulut bu gelen...

I. KÖYLÜ: Osmanlı geliyor... Osmanlı...

KÖYLÜLER: (KORKUYLA DOĞRULURLAR.) Osmanlı geliyor, Osmanlı geliyor...

İBİŞ NİNE: Çekirge.

(KÖYLÜLER BİR AN DEHŞETLE EKİNLERE BAKARLAR, İNANMAK İSTEMEZLER.)

I. KÖYLÜ: Bunlar atlıdır, atlı, geçer de giderler...

II. KÖYLÜ: Seldir bu gelen seldir, geçer de gider...

III. KÖYLÜ: Karaca bir buluttur o gelen, geçer de gider...

İBİŞ NİNE: Çekirge...

KADINLAR: Çekirge... (YERE YİĞİLİRLER.)

ERKEKLER: (YERE YİĞİLİRLER.) Aaah ulan aah çekirge.

(YALNIZ İBİŞ NİNE AYAKTA, GÜLÜMSEMEKTEDİR. BİR SÜRE SONRA ÇEKİRGELER GELİR, TARLALARI BASARLAR.)

I. KÖYLÜ: Allahından bul çekirge...

II. KÖYLÜ: Bir tutam da koymaz mısın çekirge...

III. KÖYLÜ: Zehir zıkkım olsun çekirge...

I. KÖYLÜ: Toprağı da bitirdin ha çekirge...

II. KÖYLÜ: Zalım zalım...

III. KÖYLÜ: Hey gidi zalım çekirge.

(TARLALARI KORUMAYA ÇALIŞIRLAR BİR SÜRE, SONRA YENİLİP ÇARESİZLİK İÇİNDE BAKAKALIRLAR. BU SIRA BEYTULLAH GİRER.)

BEYTULLAH: (HIŞIMLA İBİŞ NİNENİN ÖNÜNDE DURUR.) Gördün mü şimdi olanları...

(KÖYLÜLERE DÖNER.) Beytullah demedi demeyin. Bu köylü Allahın gazabını üstüne çekti. Allah ta belâyı sebepsiz vermez. Nimet azgını da ekmek nankörü bu köylü. Şimdi padişah efendimiz gelse de tüm kılıçtan geçirse bu köylüyü hakkıdır derim. Bereket te yaramaz size. (İBİŞ NİNE GÜLEREK BEYTULLAH'A BAKAR VE OLDUĞU YERE OTURUR, YAVAŞTAN ÇEKİRGE TÜRKÜSÜNÜ SÖYLEMEYE BAŞLAR. BEYTULLAH YİNE KÖYLÜYE) Bakındı ağalar, ben

çekirge mekirge dinlemem. Beyin atlılarını kim besler? Kim olacak, bizler, hepimiz. Neyiniz varsa çıkaracaksınız ortaya. Ne milletsiniz siz... **(KÖYLÜLER DE GÜLÜMSEYEREK İBİŞ NİNENİN TÜRKÜSÜNE KATILIRLAR.)** Bey çekirge mekirge dinlemez, anladınız mı? Beytullah söylemedi demeyin, padişah asker ister... Bey askerine azık ister. Beytullah demedi demeyin. **(TÜRKÜ YÜKSELİR.)** Padişah çekirge mekirge dinlemez arkadaşı.

(TÜRKÜ İYİCE YÜKSELEREK BEYTULLAH'IN SESİNİ BASTIRIR. BEYTULLAH HALÂ BAĞIRIĞI ÇAĞIRMAKTADIR. SÖZLERİ ANLAŞILMAZ. YALNIZ ARADA, "BEY", "PADİŞAH", "ASKER", "ÇEKİRGE", "BEYTULLAH" KELİMELERİ SEÇİLİR. BİR SÜRE BAĞIRIP ÇAĞIRDIKTAN SONRA HIŞIMLA ÇIKAR. BAYTULLAH ÇIKTIKTAN SONRA, KÖYLÜLERİN YÜZLERİ ACILAŞIR, TÜRKÜ ACILAŞIR. SON KITAYI OKURLAR.)

KÖYLÜLER: Entarimi al ettim

Yenlerini dar ettim

Bu devletin gününde

Döşeyimi don ettim.

SON

ÜÇÜNCÜ OYUN

GENÇ OSMAN

yazanlar:

Gündoğdu GENCER

ve

Nihat ASYALI

KİŞİLER:

OSMAN
OSMAN'IN ANASI
OSMAN'IN BABASI

I. KOCA

II.KOCA

MÜNADİ

ÇAVUŞ

HABERCİ

I.GENÇ

II. GENÇ

I. KÖYLÜ

II. KÖYLÜ

III. KÖYLÜ
IV. KÖYLÜ
V. KÖYLÜ

ANA: At ta n'olacakmış ki? rençber kısmına öküz gerek, manda gerek, hadi halliceneysel davar gerek. Onlar bey oğlu, senle bir mi, hiç te bir değil. Cirit te oynar, ava da gider onlar. Bey oğluyula, ağa oğluyula donsuz İsmail'in oğlu hiç bir olur mu, senin dengin değil onlar.

OSMAN: Er kişiye at gerek, pusat gerek babam lâfı değil mi güzelce anam? Paşa olsun Osman'ım, büyüsun de vali olsun Osman'ım senin nennin değil mi benim koca güzel anam?

ANA: Osman'ım, iki gözüm Osman'ım, rençberin paşalığı toprağın bereketi benim yiğit oğlanım. Er olan sabanın başında gerek, senden alâ kim çift sürer, yiğit olan toprakla hamur gerek, de hele şu koca köyde kim yiğidim der de toprağın yüzünü senden güzel donatır, bütün rençber tarlamızı kıskanır. Gel etme Osman'ım, şükür halımıza. Allah övmüş te yaratmış toprağımızı, adamı diksen yeşerir. Çukur gibi toprağa, Ceyhan gibi ırmağa bir ye de bin şükreyle tüysüz Osman'ım benim. Kocalar der ki, Misis'ten bin kavim geçmiş, Misis'in toprağına basmayan hünkârın, padişahın işi rast gitmez, başı göğe ermezmiş.

OSMAN: Rençberlik deme bana ana. Babamı görmez misin, seni görmez miyim, aha tüm Misis'in garip ırgatlarını görmez miyim? O dediğin toprak, o dediğin ırmak kaçını paşa etti ki beni etsin, kaçını gönendirdi ki beni gönendirsin? Şimdi saban geçmez oldu ana, geçen pusattır, ata binip kılıç donanmaktır.

ANA: Vay, akli hepten havalanmış garibimin. Vay Osman'ım, vay başıma, vay ki dertli başıma. At dediğin bir çift öküze bedel, onu mu istersin hay deli Osman'ım? Öküz

bizim canımız. Ne işe yarar at dediğin? Cirit atmak, ava gitmek bizim kocamış öküzlerin başına mı patlasın istersin aslanım Osman? Vaaay, vaaay ki vaaaaay.

OSMAN: Vayına kurban, beyse nasıl bey oldu, ağaysa nasıl ağa...

ANA: Padişahımız efendimiz verir ağalığı beyliği...

OSMAN: Verirse bana da verir...

ANA: Karşılığında asker ister...

OSMAN: Ben de giderim.

ANA: Bey olacağım diye gidersin, geberip kalır, bey oğlunu bey eylersin. Gel etme Osman'ım, gel dinle anan karıyı, ativer güzel kafacığın dan atı, ciridi, bu senin işin değil, tarlanın beyisin sen.

OSMAN: Bir bindiler mi ata, şöylecene savurdular mı... **(GÖZÜ BİR KÖŞEDE KONUŞAN KOCALARA, KULAĞI KONUŞMALARINA TAKILIR.)**

I. KOCA: Bir savurdu muydu ciridi, yedi köy öteden ses gelir, yedi köyün ahû dilberleri keklik gibi sekerekten, dağı taşı ezerekten, turna gibi uçaraktan, herbirinin alnında yedi dizi altın, koşar gelirlermiş al atlı yiğidi görmeye, eteğine yüz sürüp odalığı olmaya. Herbirinin ardında yedi deve yükü çeyiz, varırlarmış bizim köyün düzüne. Yiğit ki ne yiğit, güneş buluta girermiş ben bu yiğitle yarışmam diye, öyle bir parlarmış alnı, kılıcı alnından pırıltılı. Şöyle uzak durun hele dermiş yedi köyün yetmiş yedi dilberine, al atına bindiğini görürlermiş bir, bir de tozunu dumanını yedi tepenin ardından. Palasının şavkı vururmuş yıldızlara...

II. KOCA: Pala ki ne pala. Yüz okkalık üç yiğit kıpırdatamazmış yerinden.

OSMAN: Ama al atlı yiğit...

I. KOCA: Savururmuş palayı, al at desen rüzgâr misali. Yedi bahar, yedi yaz, yedi güz, yedi kış namı tutarmış tüm Osmanlı'yı. Haberler gelir, güvercinler uçar, haberler gelirmiş. Kendisini? Ko ki bulasın, gör ki tutasın. Kırk kale yıkmış, kırk bin kelle almış bir başına...

II. KOCA: Kaleler de ne kale, cümle gâvurun padişahları bir olup yaparlarmış kaleleri...

OSMAN: Ama al atlı yiğit...

I. KOCA: Tekmesiynen açarmış kapıları, hünkârı buyur edermiş içeri...

II. KOCA: Ve de şöyle dermiş: Erkek çocuk ekmek yemeye doğmaz, yiğit olan pala sallar, kelle alır, kelle verir, düşmanın burcuna sancak diker, ve de bütün bunları Osmanlı için yapar dermiş te el etek öpermiş.

I. KOCA: Rivayet odur ki böylesi üç sefer yapmış al atlı yiğit, üç kere kırk kale almış, üç kere kırk bin kelle götürmüş.

OSMAN: Sonra, sonra ne olmuş?

II. KOCA: Rivayet odur ki önce Bosna'ya vali...

OSMAN: Ora güzel mi ki?

I. KOCA: Güzel ki ne güzel.

II. KOCA: Sonra da İstanbul'a vezir olmuş.

I. GENÇ: İstanbul'a vezir, vay anasını.

OSMAN: Sonra?

(II. GENÇ GÜREŞ DURUMU ALIR.)

I. KOCA: İşte böyle.

II. GENÇ: (DOLANIR.) Ha! Ha!

(I. GENÇ TE GÜREŞE HAZIRLANIR.)

II. KOCA: Haydi bakalım, görelim gençleri.

I. KOCA: Haydi bakalım, bir güreş tutun da seyredelim biz de.

II. KOCA: Haydi Osman!

I. KOCA: Sen de büyüdün artık, bir koca yiğit oldun.

(OSMAN DAVRANACAK OLUR.)

II. KOCA: Haydi görelim.

BABA: Osman! **(II. KOCA DUYUP SUSAR, OSMAN FARKETMEZ.)** Osman, gel buraya!

(OSMAN TOPARLANIP GİTMEYE DAVRANIR.)

I. GENÇ: Osman bizi ne etsin, öküzlerle güreşir o.

II. GENÇ: Ahûyu ne etsin, öküzlerle yatar o.

I. GENÇ: Güreşip te ne etsin, sabanıyla güreşir o.

(GENÇLER GÜLÜŞÜRLER, OSMAN'IN YOLUNA ÇIKARLAR.)

II. GENÇ: Beri gel ha! **(GÜREŞ DURUMU ALIR. OSMAN ONA YÖNELMİŞKEN)**

I. GENÇ: Bura bak ha!

(GENÇLER GÜLÜŞÜRLER. OSMAN BİR ONA BİR ÖTEKİNE YÖNELİR, ÇEVRESİNDE DÖNÜP SATAŞIRLAR. OSMAN ARALARINDAN SIYRILMAYA ÇALIŞIR.)

II. GENÇ: Bura tarla mı ha?

I. GENÇ: Oha, oha!

II. GENÇ: Oha Osman ha!

I. GENÇ: Oha!

I. KOCA: Durun hele.

II. KOCA: İlişmeyin Osman'a, akranınız mı sizin?

BABA: Osman! **(OSMAN'I ALIP ZORLA GÖTÜRÜR. OSMAN ANASIYLA BABASIYLA BİRLİKTE ÇALIŞMAYA BAŞLAR, BİR SÜRE SONRA KÖYLÜLER DE BİRER İKİŞER ÇALIŞMAYA KATILIR, UZUNCA BİR SÜRE ÇALIŞIRLAR. AKŞAM OLUR, DÖNMEYE BAŞLARLARKEN)**

I. KÖYLÜ: Geliyorlar... Geliyorlar ha... Osmanlı geliyor...

(BÜTÜN KÖYLÜLER KAÇIŞIRLAR, OSMAN'I ANASI ÇEKİP GÖTÜRÜR. SAHNE BOŞALIRKEN MEHTER MÜZİĞİ YAVAŞ YAVAŞ YAKLAŞIP YÜKSELİR.)

MÜNADİ: Duyduk duymadık demeyin... Hüdavendigâr padişahımız Sultan Murat Han Bağdat üzerine sefer eyledi... Bağdat şehri Safeviler padişahının elinden alınacaktır. Halife-i Cihan ve de Padişah-ı Rûy-i Zemin hazretleri Hüdavendigâr Sultan Murat Hanın buyruğu odur ki Devlet-i Âli Osman'ın şanına yaraşır bir savaş ola, kılıçlar kana bulana, kaleler yıkıla, kelleler alınıp kelleler verile, ille ve lâkin Bağdat şehri alına... Duyduk duymadık demeyin, Ordu-yu Hümâyûn birkaç gün burda konaklayacaktır... Ordunun her türlü ihtiyacına ahali göz kulak ola... Duyduk duymadık demeyin...

(MÜNADİ ÇIKAR, KÖYLÜLER BİRDEN PANİĞE KAPILIR.)

II. KÖYLÜ: Amanın yandık komşular...

III. KÖYLÜ: Yandık ki ne yandık...

IV. KÖYLÜ: Malın davarın kökü kurudu...

V. KÖYLÜ: Amanın Osmanlı geldi...

I. KÖYLÜ: Arpaya buğdaya bakar olun ha...

II. KÖYLÜ: Kuyuya mağaraya koyun arpayı buğdayı...

III. KÖYLÜ: Kıza geline bakar olun ha...

IV. KÖYLÜ: Vay gitti davarlar...

V. KÖYLÜ: Amanın Osmanlı geldi...

(DAĞILIRLAR, YALNIZ OSMAN DALGIN DALGIN MÜNADİNİN ARKASINDAN BAKAKALMIŞTIR. ANA GİRER, TELÂŞLA OSMAN'I ÇEKİŞTİRMEYE BAŞLAR.)

ANA: Ne dikilip durursun deli kavat, yürü.

OSMAN: Padişahımız efendimiz burda konaklıyor ana.

ANA: Senin ne işin var padişahla, konar geçer o.

OSMAN: Bağdat alınmalıdır, kelle alıp kelle verilmelidir...

ANA: De ha, Bağdad'ı batsın, evimiz yıkıldı, ocağımız söndü, dikilme orda.

OSMAN: Ben de gideceğim ana. Padişah efendimizin buyruğudur ki...

ANA: Kurbanım Osman, sen nereye gidersin?

OSMAN: Yiğit olan kılıç sallar, kana bular ortalığı, erkek çocuk ekmek yemeye doğmaz, yiğit olan pala sallar, kelle verir şan alır.

ANA: Benim deli bozuk oğlanım, kurban olduğum Osman'ım, sen daha yavrusun, sen bir küçücük uşaksın benim Osman'ım. Bir direğim sen varsın, tarlaya tabana sen varsın, çifte çubuğa sen varsın... De gel, ağlatma ananı, ocağımızı tek mil söndürme Osman'ım...

OSMAN: Padişaha giderim. Yiğit olan kapılar devirmeli, kaleler almalıdır ki paşa olsun, İstanbul'a vezir olsun.

ANA: Adı yerden gelsin padişahının da Bağdad'ının da, batasıca İstanbul'unun da. Benim paşamsın, tarlanın vezirisin sen. Gel etme Osman'ım, padişahın çerisi var, çavuşu var. Kara yazılı ananı bırakma Osman'ım, fıkara babanı elsiz ayaksız koma... Çerisi çavuşu var, veziri var, paşası var... Şu garip ananın senden başka kimi var Osman'ım... **(YİĞİLİR. OSMAN ÇIKMIŞTIR. BİR SÜRE SONRA OSMAN'IN BABASI GİRER.)**

BABA: Ulan karı, ne zıbardın orda? Âlem her birşeyini sakladı, tedbirini aldı, ne durup durursun, de kalk hadi!

ANA: Herif, heriiif, Osman'ım gitti.

BABA: Nereye gitti? Ne dırlanıyorsun öyle?

ANA: Herif, elsiz ayaksız kodu bizi Osman, cansız yüreksiz kodu da gitti.

BABA: Osman'a bir hal mı oldu yoksa kadın, tez gevelemeden söyle...

ANA: Oldu ki olanlar bize oldu... Padişahın askerine karıştı Osman, sefere yazılmaya gitti...
Yavru Osman'ım, benim sabi sübyan Osman'ım. Deli kafasına uydu da padişahın askerine karıştı.

BABA: Ulan karı gibi senin... Aklımı şaşırttın bir de... Deli kafalı Osman gittiye padişah ta ossaat askere yazdı he mi? Osman parmak kadar uşak, kılıç mı tutarmış, pala mı çevirebilirmiş... Padişah ta onu görünce güler de hadi sen bir iyice büyü de gel der. Cahil kafanla olur olmaz lâf etme öyle. Kalk yürü de arpayı buğdayı sakla, davarı sal. Talan başladı, Osmanlı geldi, ne durursun, yürü be karı, yürü be!

ANA: (BABANIN ZORUYLA YÜRÜRKEN) Almaz he mi? Kurban olduğum herif, Osman'ımı almaz elimden o iki gözüm padişahımız he mi? Osman'ım dahacık dünkü uşak. O Bağdad'ına kurban olduğum, o kara gözlü padişahımız efendimiz götürür mü Osman'ı, ne işine yarar ki benim sümüklü Osman? He mi babası herif?

BABA: He ya, he ya. Sümüklü Osman'dan da çeri mi olurmuş? De hadi, yürü hele, yürü, yürü hele sen.

(ÇIKARLAR. YAVAŞTAN MEHTER MÜZİĞİ DUYULUR. KÖYLÜLER SIRTLARINDAKİ TORBALARI, ÇUVALLARI BİR KÖŞEYE YIĞARLAR, YILGINDIRLAR. ÖNCE BEKLEŞİR, SONRA AĞIRDAN ÇALIŞMAYA BAŞLARLAR. MEHTER MÜZİĞİ BİTERKEN ÇAVUŞ, ÇUVALLARI, TORBALARI DIŞARI TAŞIMAYA BAŞLAR. MÜZİK TEKRAR YÜKSELİR, ÇAVUŞ GİRER.)

ÇAVUŞ: Selâminaleyküm ağalar.

KÖYLÜLER: Aleykümselâm ağam.

ÇAVUŞ: Kolay gelsin, bereketli olsun.

KÖYLÜLER: Hoş geldin, sefa geldin ağam, ömrüne bereket.

ÇAVUŞ: (OSMAN'IN BABASINA) Şu oğlancık senin mi ihtiyar?

BABA: Allah bağıslarsa benimdir ağam, ömrüne bereket.

ÇAVUŞ: Baka ihtiyar, Sultan Murat Han Hünkârımız efendimiz senin bu oğlanı yanına ister.

BABA: Hünkârımıza can kurban, acep bu genç Osman'ı niye ister ki ağam, bir kusur mu işledi oğlan? Bir kusuru varsa bağışlasın padişahımız efendimiz. Cahildir, hem de sübyandır daha. Osman kulunu bağışlasın padişahımız efendimiz...

ÇAVUŞ: Korkma, korkma, kusur işlemiş değildir. Padişahımız efendimiz kendisinden gayetle hoşnut olmuştur.

BABA: Kusurumu bağışla ağam, nerden tanırmış hünkârımız efendimiz benim küçümencik Osman'ımı?

ÇAVUŞ: Her bir kulunu tanır o. Senin bu genç Osman'ın da Bağdad'a gelmek istemiş, kulluğunu padişahımıza ayan etmek istemiş. Hünkârımız efendimiz destur verdi ve de buyurdu ki, varsın katılsın askerime, kulluğunu ayan etsin, nice yiğitmiş, kahrını, kılıcını, düşmana nice ziyan edermiş gösterebilirsin. Hadi bakalım, helallaşın da gidelim.

(ANA YERE DİZ ÇÖKER, İKİ YANA SALLANMAYA BAŞLAR.)

BABA: Padişahın buyruğu başım üstüne, yoluna canım feda, ille ve lâkin benim bu küçük oğlanım daha sübyandır, savaşmasını bilebilecek mi ki? Ama padişah buyurmuş ki gidecek, gidecek. **(GURURLA OSMAN'A SARILIR. SESSİZLİK.)**

ÇAVUŞ: (OSMAN'A) Hadi davran bre acemi. Çeribaşına varalım da üstlük alalım, at alalım.

(OSMAN ANASININ ELİNİ ÖPER, KÖYLÜLERLE VEDALAŞIR,. ÇAVUŞUN ARDI SIRA SEĞİRTİRKEN)

BABA: Ağam! **(ÇAVUŞ VE OSMAN DURURLAR.)**

ÇAVUŞ: Nedir, söyle.

BABA: Ağam demem o ki, o kara gözlü padişahımız efendimiz benim şu genç Osman'ımı geri getirsin. Kurbanın olam ağam, ilet padişahımıza.

ÇAVUŞ: Bakalım Allah ne gösterir.

(ÇAVUŞ VE OSMAN ÇIKARLAR. KÖYLÜLER DURURLAR. MEHTER MÜZİĞİ BAŞLAR, YAVAŞ YAVAŞ UZAKLAŞIR, KÖYLÜLER SUSARLAR.)

ANA: Hani almazdı Osman'ımı o yetmeyesice padişah? Herif, herif, hani dediklerin nerde kaldı? Götürdü işte, aldı götürdü Osman'ımı... O sesi soluğu yerden gelesice padişah efendimiz aldı da götürdü.

BABA: Sus karı, padişah bu, ne gelir elimizden, hep kullarıyız biz, dilerse canımızı da alır.

KÖYLÜLER: Alır ki alır.

BABA: Ne edelim, padişah olmuş bir kere.

ANA: Dilerse canımızı da alır he mi? Demek şimdi dilerse karını da alır götürür, altına alır he mi?

BABA: Ulan karı, o ne biçim söz öyle, sen bir iyicene aklını oynattın.

(ANA YIĞILIR KALIR. KÖYLÜLER ANAYA YAKLAŞIRLAR.)

I. KÖYLÜ: Sen hele yüreğini serin tut kadınım.

II. KÖYLÜ: Allahın izniyle yığittir bizim Osman'ımız.

IV. KÖYLÜ: Bir savurdu muydu palayı...

V. KÖYLÜ: Yanına varana aşkolsun.

IV. KÖYLÜ: Aşkolsun ki aşkolsun.

III. KÖYLÜ: Bağdad'ın kapısını açar Genç Osman.

IV. KÖYLÜ: Açar da hünkârı buyur eder içeri.

I. KÖYLÜ: Sen yüreğini serin tut kadınım.

II. KÖYLÜ: Padişahın da gözüne girer.

V. KÖYLÜ: Ötesini sorma artık.

II. KÖYLÜ: De bak, kendi çağırmadı mı Osman'ımızı?

III. KÖYLÜ: Şimdiden gözüne girdi desene.

IV. KÖYLÜ: Girdi ya.

III. KÖYLÜ: Artık Bağdad'a vali mi diler Osman'ımızı...

IV. KÖYLÜ: Şam vilâyetine kaymakam mı eder...

V. KÖYLÜ: İstanbul'a vezir mi, Allah bilir.

ANA: (OSMAN'IN GİTTİĞİ YÖNE BAKARAK) Allah!

(IŞIKLA BERABER MEHTER SESİ DE UZAKLAŞARAK KAYBOLUR. ANA BEKLER. IŞIK.)

HABERCİ: Bağdat alındı! Bağdat alındı ha! Osmanlı Bağdad'ı Acem padişahının elinden aldı ha! Bir zorlu cenk oldu ki... Aam Osmnalı da yaman dövüştü tövbeler olsun. (KÖYLÜLER ÇEVRESİNİ ALIRLAR. AMA HİÇ İLGİLENMEZ, BEKLEMEDİRLER.) Bağdat kalesi bir çetin kale ki ne kale. Bağdat kalesi deyip te geçme.

III. KÖYLÜ: Bağdat kalesi bu ya...

IV KÖYLÜ: Çetin ki ne çetin...

HABERCİ: Osmanlı bu, kale dayanır mı Osmanlı'nın gücüne. Kan gövdeyi sürükler. Kılıçlar sallanır, palalar çevrilir ve de kelleler hallaç pamuğu gibi savrulur havaya. Kan ki kan... Irmak olmuş, sel olmuş ta tarlaları basmış ki göreceksin...

II. KÖYLÜ: Irmak olmuş ta akar...

V. KÖYLÜ: Kan ki ne kan...

HABERCİ: Osmanlı'ya kale mi dayanır. Bağdat kalesi de ne ki. Varsın bir çetin kale olsun. Kapılar devrilir, duvarlar dökülür ve de çıkılır kalenin bedenine, dikilir mübarek sancağ-ı şerif padişah efendimizin yüzü suyu hürmetine...

KÖYLÜLER: Oydoool!

HABERCİ: Oydo ki ne oydo. Tövbeler olsun çok büyük ganimet devşirdi Osmanlı.

I. KÖYLÜ: Çok büyük he mi?

KÖYLÜLER: Tövbeler olsun.

HABERCİ: Bağdad'ın kızları da bir hûri melek, demeylen anlatılmaz.

I. KÖYLÜ: Hûri melek he mi?

HABERCİ: Hûri ki ne melek... Tavlı mı tavlı, aha baldırları belim gibi, yanağından kan damlar herbirinin.

KÖYLÜLER: Ahaaa!

HABERCİ: Aha ki ne aha. Bağdad'ın bu hûri de melek kızlarını pay eder Osmanlı'nın vezirleri paşaları. Ben diyeyim yüz hûri, sen de ki yetmiş melek. Bir civan oğlanları var Bağdad'ın, yüzüne bakmaya kıyamaz insan.

V. KÖYLÜ: Kıyamaz he mi?

HABERCİ: Osmanlı padişahı toplar civan oğlanları, ver elini İstanbul.

III. KÖYLÜ: Helâl olsun padişahımıza.

HABERCİ: Olsun elbet. Bileği kavi ki kavi, gözü kanlı, babayiğit bir padişahımıza helâl olsun hûri de melek te, o civan oğlanlar da, hem de vezirlere paşalara helâl olsun.

KÖYLÜLER: Helâl olsun.

HABERCİ: Hele o hurmalar, o fistanlıklar, o ak buğdaylar, hem de küp küp altınlar. Vezirler de paşalar da toplar hepsini, ver elini İstanbul...

KÖYLÜLER: Ver elini İstanbul.

HABERCİ: Osmanlı'ya kale dayanmaz.

II. KÖYLÜ: Tövbeler olsun dayanmaz.

BABA: Ya benim Osman'ım?

I. KÖYLÜ: He ya bizim Osman'ımız?

II. KÖYLÜ: Burdan geçer mi ki Osmanlı'nın ordusu?

III. KÖYLÜ: Osman uşak n'etti ki?

HABERCİ: (BİRAZ ŞAŞKIN) Ne mi etti?... **(SONRA ŞAŞKINLIKLA DEVAM EDER.)** Bir görün ki neler etti... Görün ki analar ne koç yiğitler doğurmuş...

KÖYLÜLER: Neler etti söyle hele, söyle hele...

HABERCİ: Adam değil aslan yavrusu bu... Beri bak bir kere... Acemin askerini toz duman etti... Hallaç pamuğuna döndürdü... Acemin askeri ben diyeyim on bin kişi, sen de ki kırk bin kişi... Ama... Görün ki ne babayiğitler doğurmuş analar... Bir girdi mi düşmanın içine bin kelle almadan çıkmaz. Ben diyeyim yirmi gün, sen de ki kırk gün savaştı.

BABA: (SABRI TÜKENMİŞ) Ey şimdi benim Osman'ım dönecek mi, deyiver şunu...

HABERCİ: Bütün Osmanlı dönüyor. İstanbul İstanbul olalı böyle alay görmedi... Şimdi varayım da öte köylere de iletayım haberi. Hadi kalın sağlıcakla... **(ÇIKIŞA YÜRÜR... KÖYLÜLER VE BABA ARKASINDAN TELÂŞLI BAKARLAR.)**

BABA: Ağam söylemedin, Osman'ım dönecek mi söylemedin...

HABERCİ: (ÇIKARKEN) Bütün Osmanlı dönüyor... Kalın sağlıcakla... **(ÇIKAR. BABA KÖYLÜLERE DÖNER BAKAR. KÖYLÜLER GÖZLERİNİ KAÇIRIRLAR. KÖYLÜLER KENDİLERİNİ ZORLAYARAK BABAYI TESELLİ ETMEYE ÇALIŞIRLAR.)**

I. KÖYLÜ: Döner de kavuşur Osman.

II. KÖYLÜ: Hemen de gelir bizim yiğit Osman'ımız.

III. KÖYLÜ: Babayiğit bizim Osman'ımız.

II. KÖYLÜ: Hem de ne civan yiğit!

I. KÖYLÜ: Dağ gibi olmuştur bizim Osman.

(BABA UMUTSUZCA YERE ÇÖMELİR. KÖYLÜLER BAŞLARINI ÖNE EĞERLER. UZAKTAN MEHTER SESİ DUYULUR. ANA GİRER. MEHTER YAVAŞ YAVAŞ YAKLAŞIR. ANA KÖYLÜDEN SIYRILIR. KÖYLÜLER OSMANLI ORDUSUNUN GEÇİŞİNİ İZLERLER. OSMANLI ORDUSU

KAYBOLDUKTAN SONRA FONDA "GENÇ OSMAN" TÜRKÜSÜNÜN HAMASÎ SÖYLENİŞİ VE KORONUN BUNU KENDİ TÜRKÜSÜ İLE KARŞILAMASI.)

SON

Gündoğdu GENCER - Nihat ASYALI

TÜRKÜLERİN HİKÂYESİ

ekitap.ayorum.com